

Työrauhan parantaminen työmarkkinoilla

Työministeri Arto Satonen
Tiedotustilaisuus 22.2.2024

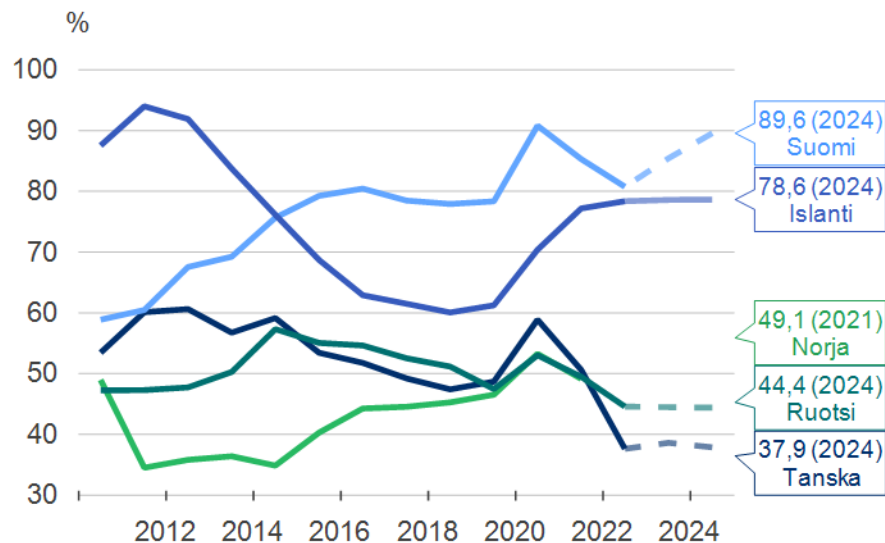

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Julkisen velan BKT-suhde Suomessa Pohjoismaiden korkein, työllisyysaste matalin

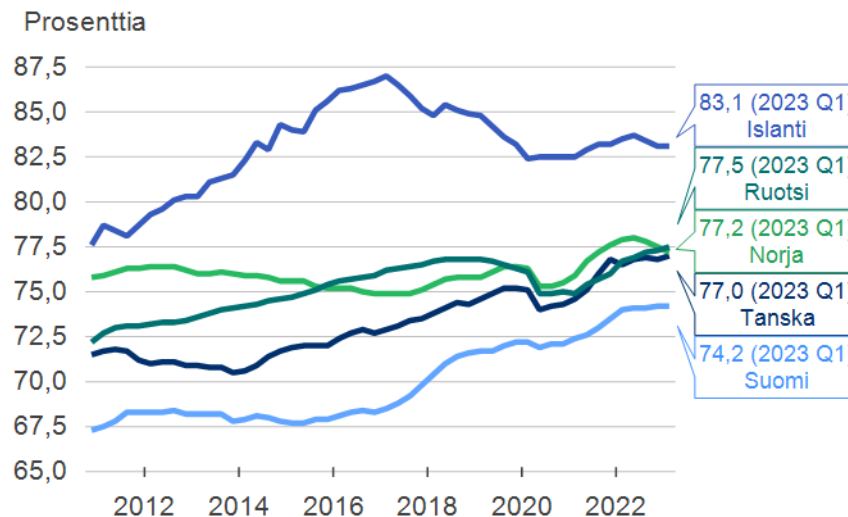

Julkisen velan osuus bruttokansantuotteesta
(OECD estimaatti, kausitasoitettu)

Lähde: OECD, Macrobond, TEM

Työllisyysaste Pohjoismaissa
(15-64-vuotiaat, kausitasoitettu)

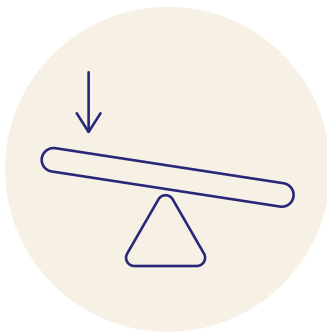

Lähde: Eurostat, Macrobond, TEM,

Hallituksen keskeiset talous- ja työllisyyspolitiikan tavoitteet

**100 000
uutta työllistä**

**Julkisen talouden
tasapainotus
6 miljardilla eurolla**

**Investointien
lisääminen**

Taloukasvua ja kilpailukykyä tukevat työmarkkinauudistukset

- Hallitus uudistaa suomalaisia työmarkkinoita. Työmarkkinareformeilla tuetaan työllisyyttä ja taloukasvua sekä vahvistetaan Suomen kilpailukykyä ja tuottavuutta.
- Uudistukset valmistellaan kolmikantaisesti.

Työrauhan
parantaminen
työmarkkinoilla

Esitys eduskunnalle
29.2.2024

Paikallisen
sopimisen
lisääminen

Esitys eduskunnalle
kesäkuussa 2024

Neuvottelujärjestelmän
kehittäminen
ja työllistämisen
esteiden purkaminen

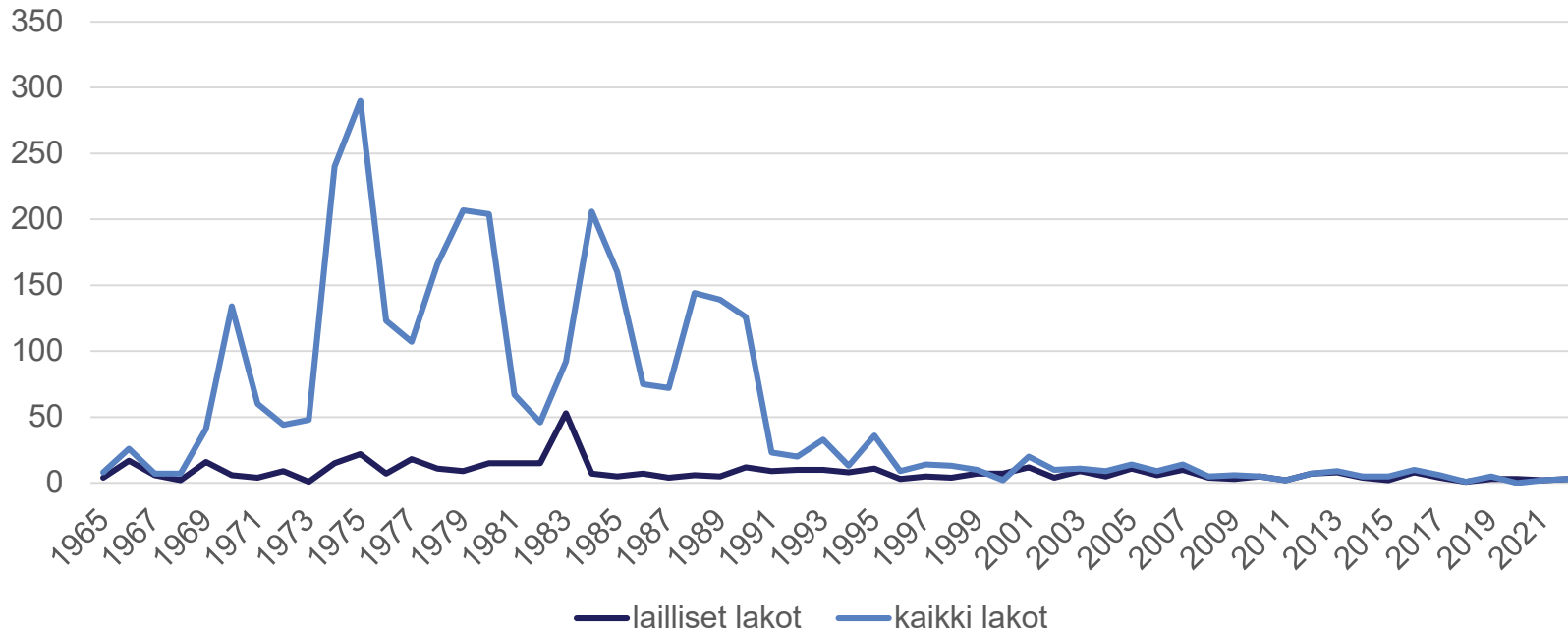
Esitykset kehysriiheen
2025 mennessä

Työrauhalainsäädännön uudistamiselle on tarve

- Työmarkkinahäiriöiden vähentyminen parantaisi yritysten kilpailukykyä, kasvua ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena.
- Laittomien työtaisteluiden nykyiset sanktiot ovat osoittautuneet tehottomiksi.
- Myötätuntotyötaisteluiden ja poliittisten työtaisteluiden rajoja ei ole määritetty.
- Suomessa työmarkkinahäiriöitä on enemmän kuin esimerkiksi Ruotsissa.

Lakot Ruotsissa (lukumäärä)

Lähde: Medlingsinstitutet, Macrobond

Suomessa on vuosittain noin 100 työtaistelua

- Ruotsissa laittomat lakot ovat yksittäistapauksia, ja muutenkin lakkoja on erittäin vähän.
  - Lähde: Medlingsinstitutet
- Suomessa työtuomioistuin antaa vuosittain keskimäärin noin 40 ratkaisua, joissa se toteaa työntekijäpuolen rikkoneen työrauhaa.
  - Lähde: Työtuomioistuin/TEM
- Yhteensä Suomessa on vuosittain keskimäärin noin 100 työtaistelua (laittomat ja lailliset, sis. myös muut työtaistelutoimenpiteet kuin lakot).
  - Lähde: Tilastokeskus, vuodet 2000–2022

Työrauhakysymyksiä käsittelevä työryhmä

- Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 3.7.2023 työryhmän käsittelemään työrauhaan liittyviä kysymyksiä.
- Työryhmä ei ollut työssään yksimielinen.
- Työrauhakysymyksiä käsittelevässä työryhmässä olivat edustettuina:
  - Kunta- ja hyvinvointialueuetyönantajat KT
  - Elinkeinoelämän keskusliitto EK
  - Suomen Yrittäjät SY ry
  - Valtion työmarkkinalaitos
  - Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
  - Akava ry
  - STTK ry
  - Palkansaajakeskusjärjestöt PSKJ (yhteinen edustaja)

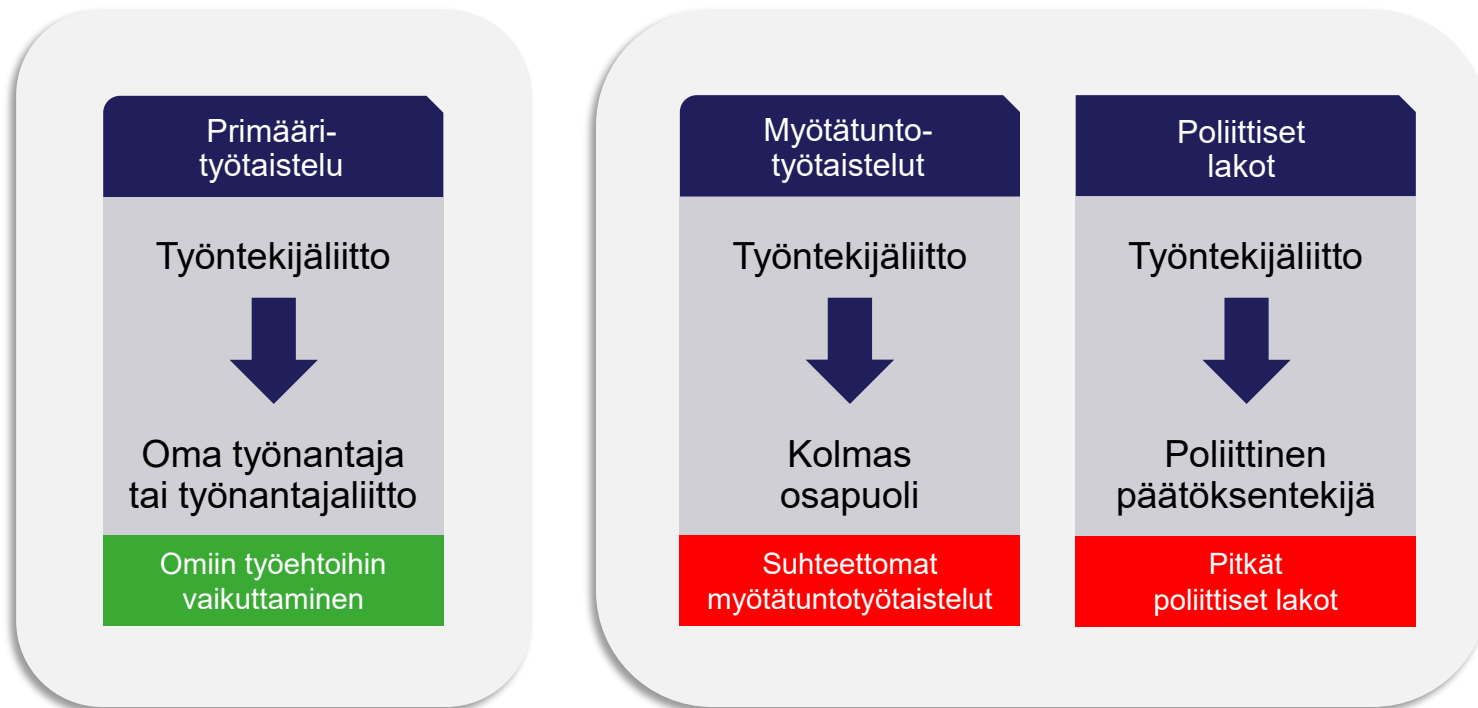

Lausuntokierros ja jatkovalmistelu

- Työ- ja elinkeinoministeriö järjesti työryhmän mietinnöstä lausuntokierroksen 23.10.–5.12.2023.
- Lausuntoja annettiin laajasti, yhteensä 53 kappaletta.
- Työ- ja elinkeinoministeriö analysoi saatua palautetta osana jatkovalmistelua.
- Työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmä käsitteli lausuntopalautetta 15.12.2023 ja linjasi 15.2.2024 lakimuutoksista.
- Hallitus antaa esityksen eduskunnalle 29.2.2024.

Uudistuksella ei rajata työtaisteluita, joilla tavoitellaan parempia työehtoja omalla alalla

A person in a white lab coat is shaking hands with another person in a dark suit. They are standing over a desk with several documents and a pen. The scene is dimly lit, with a blueish tint. The text is overlaid in the center of the image.

**Työehtosopimuksella työntekijät
ostavat työehdot ja työnantaja
ostaa työrauhan**

Työrauhan rikkomisesta tuomittavia sakkoja korotetaan

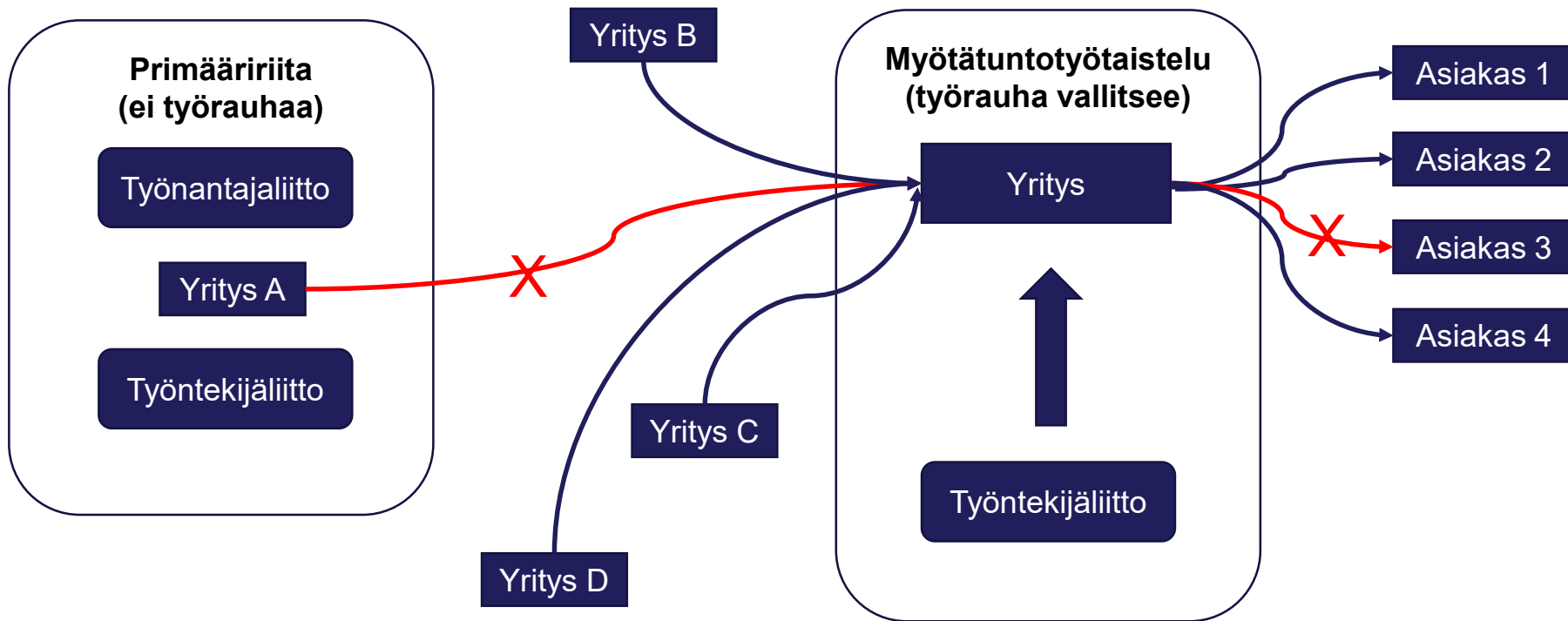
- Nykyinen hyvityssakkojen taso ei ole riittänyt estämään työrauhavelvollisuuden vastaisten työtaisteluiden ilmenemistä.
- Hyvityssakon tasoa esitetään korotettavaksi siten, että jatkossa hyvityksen määrä olisi vähintään 10 000 euroa ja enintään 150 000 euroa.
  - Erityisestä syystä hyvityssakko voitaisiin tuomita vähimmäismäärää pienempänä tai jättää tuomitsematta kokonaan.
- Työntekijälle voitaisiin määrätä 200 euron suuruinen hyvitysseuraamus, jos tämä jatkaa tietoisesti sellaista työtaistelua, jonka tuomioistuin on katsonut lainvastaiseksi.

Suhteettomia myötätuntotyötaisteluja rajoitetaan

- Myötätuntotyötaisteluilla tuetaan toisen työntekijäryhmän työtaistelua.
- Työrauhavelvollisuuden vallitessa myötätuntotyötaistelua ei saa toimeenpanna siten, että ulkopuolisille aiheutetaan suhteetonta vahinkoa.
  - Pääriidan piirissä oleviin työnantajiin toimet saavat kohdistua nykyiseen tapaan.
- Työrauhavelvollisuuden ulkopuolella rajoitukset ovat suppeammat.
  - Rajoitukset koskevat vain tilanteita, joissa tuetaan työtaistelua, jonka tavoitteena on joku muu kuin työehtosopimuksen saavuttaminen.

Myötätuntotyötaistelut

Poliittisten työtaistelujen kestoa rajataan

- Poliittinen työtaistelu tarkoittaa työntekijäjärjestön toimeenpanemaa työtaistelua, joka kohdistuu poliittiseen päätöksentekijään tai päätöksentekoon.
- Poliittisen työtaistelun kestoaikaa esitetään rajoitettavaksi:
  - Poliittinen lakko saisi kestää enintään 24 tuntia.
  - Muut poliittiset työtaistelutoimenpiteet enintään 2 viikkoa.
- Poliittista työtaistelua ei saa toimeenpanna, jos sillä tosiasiallisesti jatketaan aikaisemmin järjestettyä poliittista työtaistelua.

Työtaistelutoimiin liittyvää ilmoitusvelvollisuutta laajennetaan

- Työnseisauksena järjestettävästä myötätuntotyötaistelusta tai poliittisesta työtaistelusta olisi ilmoitettava viimeistään seitsemän päivää ennen sen aloittamista.
- **Myötätuntotyötaistelun** osalta ilmoitus on annettava työtaistelun kohteena olevalle työnantajalle ja työehtosopimuksen osapuolelle.
- **Poliittisen työtaistelun** osalta ilmoitus on työrauhan vallitessa annettava työehtosopimuksen osapuolelle.

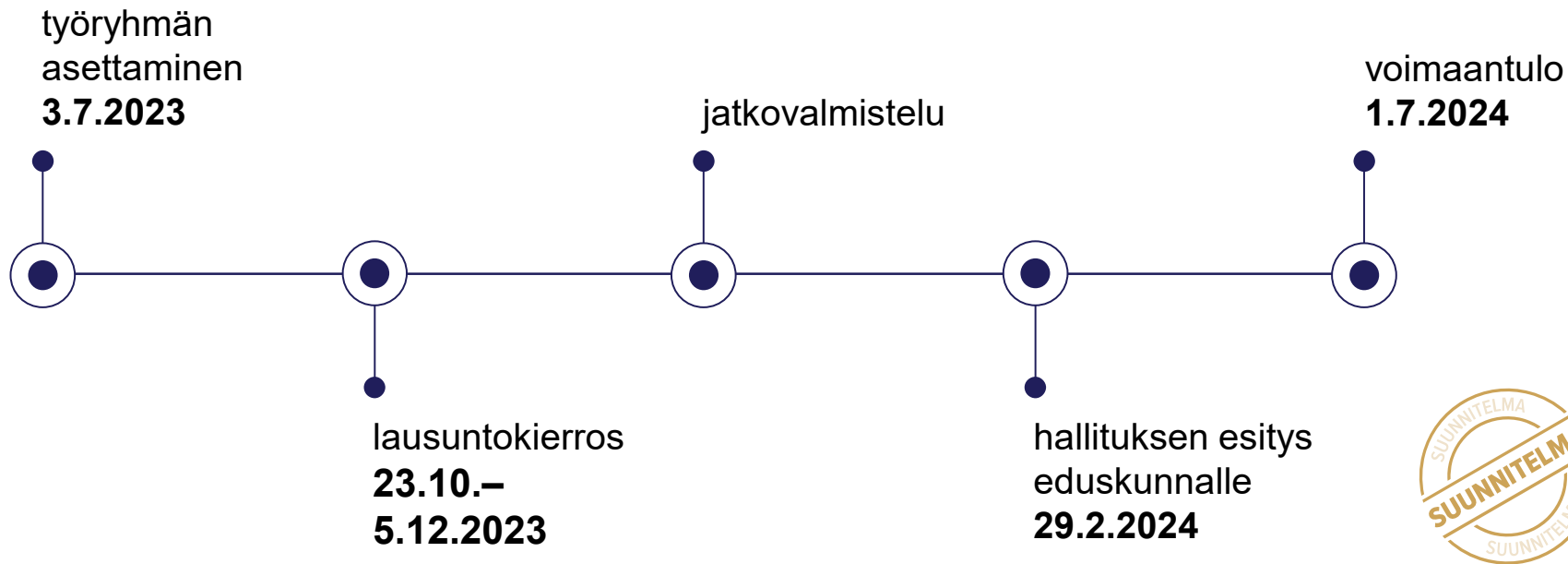

Valmistelun aikana tehdyt muutokset

- *Mahdollisuus tuomita hyvityssakko pienempänä tai jättää tuomitsematta (vrt. hallitusohjelma).*
- Poliittisen työtaistelun toistamisen kieltoa sekä toteutustapaa eräissä tilanteissa täsmennetty.
- Myötätuntotyötaistelun rajoituskriteereitä täsmennetty.
- Ilmoitusvelvollisuutta työtaistelusta täsmennetty.
- Siirtymäsäännöksiä muutettu siten, että muutokset tulevat voimaan kesken tes-sopimuskauden. Poikkeuksena ilmoitusajat poliittisista työtaisteluista tai myötätuntotyötaisteluista.

Miten valmistelu etenee

Kiitos